

[Thisted Knudsen.]

forskæl indenfor et bestemt område på, hvad partierne skal betale i stemmer pr. mandat. Efter min opfattelse må formålet være — såvidt det overhovedet er muligt, hvad jeg tror det er — at tilstræbe, at alle partier indenfor de forskellige områder betaler så nogenlunde det samme antal stemmer pr. mandat. Man kan ikke forlange, at venstres vælgere på Sjælland og Lolland-Falster skal kunne forstå, at en valglov er rimelig og rigtig, når de må betale 16 000 stemmer for et mandat og de konservative f. eks. 11 000; det er i hvert fald ganske umuligt at få den almindelige vælger til at forstå det.

De ærede medlemmer hr. Poul Møller, hr. Harald Nielsen og hr. Holger Eriksen har talt om, at det princip, man ønsker at lægge til grund, er, at den tættere bebyggede del af landet skal afgive mandater til den mindre tætbebyggede; men ser man på Danmarks tættest bebyggede område, nemlig København, viser indenrigsministeriets beregninger, at der går der 14 311 stemmer til et mandat, altså ca. 1 600 stemmer mindre — stadig på baggrund af tallene fra 1950 —, end der går for venstre på Sjælland og Lolland-Falster. En så uretfærdig mandatfordeling kan efter min opfattelse kun opnås ved en meget søgt valggeometri.

Jeg er slet ikke uenig i den betragtning, at en valglov her i landet bør bygges op på det princip, at den tættest beboede del af landet afgiver mandater til den del af landet, der er mindre tæt befolket. Det kan altsammen være rigtigt, det behøver vi ikke at diskutere. Men hvad var grundtanken for en sådan politik? Det var ganske simpelt at flytte mandaterne fra Storkøbenhavn, fra det tættest bebyggede område i landet, over til Jylland. Da venstre ikke har nogen større repræsentation i dette område, måtte det være socialdemokrater og konservative, man sendte til Jylland, hvis der skulle være mening i det. Det har man altså ikke gjort, og det er det, der efter min opfattelse er forkert. Forudsætningen for grundlovens bud —

med den højtærede formands tilladelse må jeg have lov at citere § 31, stk. 3, i grundlovsforslaget —:

„Ved den stedlige mandatfordeling skal der tages hensyn til indbyggertal, vælger-tal og befolkningstæthed“, mener jeg er en vis lighed i behandlingen af områderne og ikke den skæve behandling, som vi nu får. Der kan ikke være nogen mening i, at f. eks. 2—3 gader i Storkøbenhavn kan vælge en repræsentant, medens man skal bruge flere stemmer i et ganske almindeligt sjællandsk amt til at vælge en repræsentant — her er ikke meget tættere bebygget end f. eks. på Fyn og i mange tilfælde heller ikke end i visse dele af Vestjylland —, men det er blevet valglovens resultat.

Man har trøstet mig med, at man ikke måtte bygge på et enkelt valgresultat; det har både det ærede medlem hr. Poul Møller, det ærede medlem hr. Holger Eriksen og det ærede medlem hr. Harald Nielsen gjort. Den trøst har jeg hørt meget ofte, og jeg skal deroverfor bemærke, at det selvfølgelig er klart, at andre valgtal kan ændre mandatfordelingen, men det er lige så klart, at valget i 1950 gav det resultat, som her er tale om. Det ærede medlem hr. Poul Møller henviser mig til næste valg, hvor vi nok skal opnå nogle flere stemmer, så vi også får flere mandater, og jeg tvivler ikke om, at det kan være rigtigt; men en valglov er ikke lavet for et bestemt valg, den dør som regel først af ælde, når den er slidt op. Det vil sige, at denne valglov kommer til at gælde for en lang række valg, og vi vil altså kunne risikere, og mest sandsynligt gør vi det, at vi kommer ud for den skævdeling, der her er tale om.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen udtalte, at jeg ikke drog konsekvenserne af mit standpunkt og stillede ændringsforslag. Ja, hvis jeg havde fundet nogen som helst støtte for de tanker, som jeg her har fremført; kunne det ærede medlem være sikker på, at jeg nok skulle have stillet ændringsforslag, og hvis det ærede medlem blot vil yde mig den mindste smule støtte — det har han hidtil ikke gjort —, kan jeg